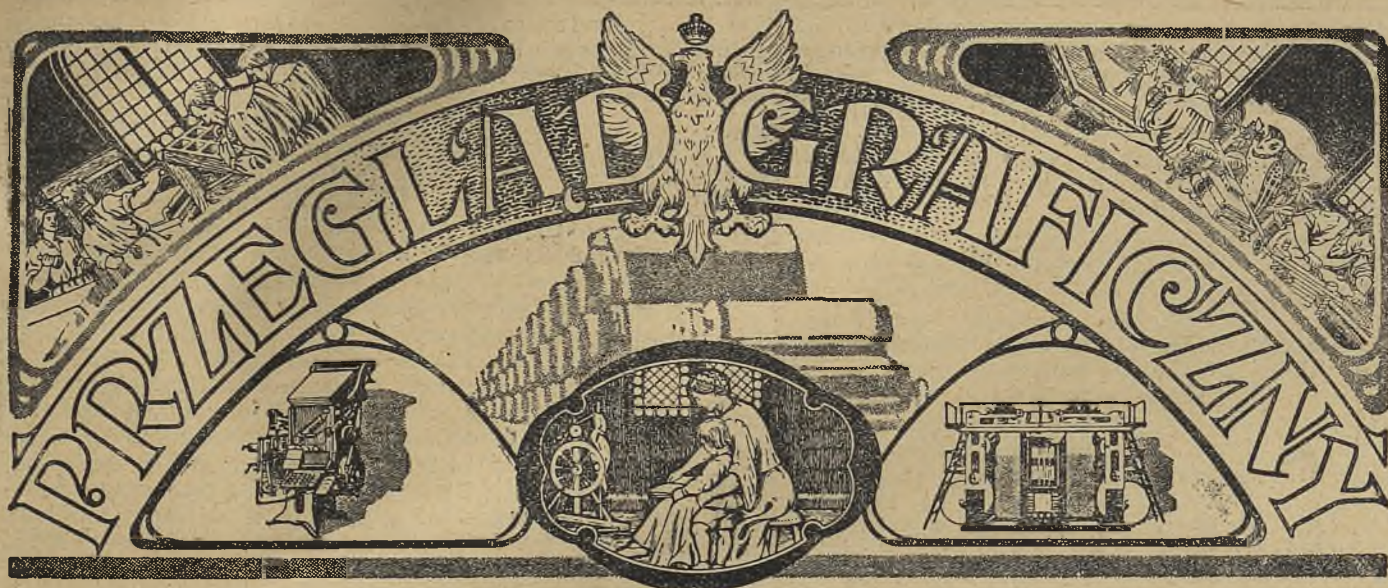
Nr. 12. Poznań, sobota, 24 marca 1923. Rocznik 4.

Organ Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Szanownych Członków naszych prosimy przy zamknięciach obrachunków rocznych i ustawianiu bilansu pamiętać o Związku naszym i celach jego.

Komunikaty

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Zebranie miesięczne Wydawców

celem omówienia prenumeraty

na maj 1923

odbędzie się dnia 3 kwietnia 1923

po południu o godzinie 5

w lokalu **przy Starym Rynku nr. 4,** dawniejsza księgarnia Jolowicza.

Sekr. gen.: *Kryg.*

NADZWYCZAJNE ZEBRANIE
Okręgu Wielkopolskiego

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu

odbędzie się

w niedzielę, 8 kwietnia r. b.

o godz. 10 przed południem

w biurze Związkowym w Poznaniu, Stary Rynek nr. 4.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Stwierdzenie obecnych.
3. Wybór sekretarza.
4. Wnioski na Walny Zjazd Związku.
5. Sprawy bieżące.
6. Wolne głosy.

Józef Galewski, prezes.

ZEBRANIE NADZWYCZAJNE
Okręgu Pomorskiego.

Z okazji Walnego Zjazdu Związkowego w Poznaniu dnia 29 kwietnia br. zwołuje

Okręg Pomorski

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu

zebranie nadzwyczajne do Grudziądza

na dzień 8 kwietnia r. b.

o godz. 10 przed południem.

w „Strzelnicy“ (Teatr Miejski),

na które o konieczne przybycie Szan. Członków się uprasza.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i odczytanie protokółu z ostatniego zebrania w Toruniu.
2. Stwierdzenie obecnych.
3. Zgłoszenie i przyjęcie nowych członków.
4. Wybór prezesa.
5. Sprawozdanie kasowe do 1-go marca 1923 r.
6. Podwyższenie składki członków dla Okręgu.
7. Wnioski na Walny Zjazd Związkowy.
8. Ustalenie planu pracy organizacyjnej w Okręgu Pomorskim.
9. Sprawa p. Grobelnego.
10. Wolne głosy.

Za Zarząd:

Waligórski, sekretarz.

Międzynarodowy kongres drukarzy w Szwecji.

Szwecka gazeta fachowa „Svenska Boktryckareföreningens Meddelanden“ ogłasza program międzynarodowego kongresu drukarzy, który się odbę-

dzie od 4 do 6 czerwca b. r. w Gotenburgu, obchodzącem kilkusetletni jubileusz istnienia. Przedpołudnie 4 czerwca wypełnione zostanie mowami powitalnemi, poczem, po wspólnem śniadaniu rozpoczną się wykłady i wspólne zwiedzenie wystawy. Następnego dnia wygłoszone zostaną dwa wykłady, a trzeci dzień zjazdu poświęconym zostanie zupełnie wystawie. Co wieczór wspólna biesiada.

Zakończenie kongresu odbędzie się wylosowaniem tyglówki motorowej „Princeps" wraz z motorem, ofiarowanej przez firmę „Princeps, Sp. Akc." w Gotenburgu.

Karta udziału w kongresie kosztuje 125 koron szweckich, w czem są policzone opłaty za wspólne biesiady wszystkich trzech dni, los na tyglówkę „Princeps" kosztuje osobno 25 koron. Zamówienia przyjmuje biuro kongresu, znajdujące się w Nordisk Resebureau, Södra Hamngatan 43; na życzenie biuro postara się o kwaterę.

Kongres zapowiada się świetnie. Udział przyrzekło wielu przedstawicieli sztuki drukarskiej z Ameryki, Anglji, Niemiec, z Francji przybędą pomiędzy innymi Gabrjel Delmas z Bordeaux i Louis Danel z Lille. Dotychczas zgłoszono następujące wykłady: E. I. Miller, sekretarz United Typothetae of America: „Jak funkcjonować powinno stowarzyszenie pracodawców" i „Kilka mniej znanych zadań związków graficznych"; F. L. Hoffmann, Babson Institute w Bostonie: „Pogląd na rozwój opieki zdrowotnej w przemyśle księgarskim Ameryki Północnej"; — E. A. Goodwin, Anglja: „Cenniki drukarskie"; — R. A. Austen-Leigh, Anglja: „Organizacje graficzne w Anglji" i „Międzynarodowe biuro drukarzy". Prócz powyższych zgłoszono jeszcze kilka odczytów z Niemiec na tematy: „Warunki pracy i płacy w przemyśle księgarskim w Niemczech"; „Prace wydziału dla ustalenia formatów papieru w Niemczech".

Spodziewamy się, że i graficy polscy wezmą w kongresie niepośledni udział. Zaleca się pokazać w obliczu światowych fachowców.

Sprawa kradzieży 4 miljonów złotych polskich.

Sprawa niewątpliwie zainteresuje szerokie koła grafików w Polsce, którzy czasu swego dopytywali się o powody, które skłoniły rząd Rzeczypospolitej Polski do zlecenia firmie zagranicznej druku z upragnieniem oczekiwanych złotych polskich.

Czytamy w „Gazecie Bydgoskiej":

Jeszcze wniesiony przez p. Ministra Skarbu Grabskiego do Sejmu projekt ustawy o wprowadzeniu teoretycznego złotego nie wszedł w wykonanie, jeszcze debaty i spory w tym przedmiocie głośno rozbrzmiewają, jeszcze budzą tu i ówdzie słuszne czy bezpodstawne sarkania lub pochwały, a już mamy do zanotowania fakt iście niebywały w dziejach pieniądza polskiego, fakt, przewidujący zniszczenie banknotów złotych polskich na setki miljonów.

Nie jest to bajka, ale, niestety prawda, czerpana z aktów i jawnego posiedzenia sądowego, odbytego w ubiegłym tygodniu w Sądzie okręgowym, pod przewodnictwem wiceprezesa Stankiewicza.

A rzecz się tak miała: Jeszcze w latach 1919 i 1920 firma Waterlow and Sons Limdt w Londynie wykonała na zamówienie Państwa Polskiego 5 miljonów 750 000 sztuk blankietów banknotów „tysiącozłotowych". 15. marca 1921 r. członek delegacji wysłanej przez Ministerjum Skarbu do Londynu do wydrukowania i sprawdzenia rzeczonych złotych polskich, p. Aleksander Tupalski, zwrócił się był do londyńskiego oddziału „Warszawskiego Towarzystwa Transportu i Żeglugi" o podanie oferty na przewóz

---

Praktyczny kurs nauki drukarstwa.

(Ciąg dalszy z nr. 11).

Tenakl jest to listwa drewniana, służąca wraz z dewizorjum, drewnianemi widełkami, do podtrzymywania rękopisu. Przez ostre metalowe zakończenie lub odpowiednie wcięcie przymocowuje się tenakl do pudła. Dewizorjum przytrzymujące rękopis do tenaklu przesuwa się w miarę składania wzdłuż wierszy rękopisu. Korzyść więc z tenaklu podwojna: przytrzymuje po lewej ręce składacza rękopis, powtóre znaczy miejsce rękopisu, które się odczytuje i składa.

Niezbędnym w sali składacza przyrządem jest **prasa do odbijania korekt.** Odróżniamy dziś dwa ich gatunki. Pierwszy jest to ręczna prasa drukarska, na jakiej drukowano od wynalezienia drukarstwa do początku zeszłego stulecia. Drugi gatunek to stół o płycie żelaznej, zaopatrzonej z dwu boków w szyny, po których prowadzi się metalowy, suknem obciągnięty wałek. Wałek ten przesuwa się ponad ułożonym na płycie, a natartym farbą i arkuszem papieru nakrytym zestawem, przez co uzyskuje się odbitkę.

CZĘŚĆ DRUGA.

Czcionka.

Czcionka jestto słupek metalowy lub drewniany, przy pomocy którego odbija się czyli drukuje litery. Jeżeli weźmiemy pod uwagę szereg czcionek, zwraca uwagę naszą przedewszystkiem ich grubość, zwana w języku drukarza **keglem.** Kegel jest to więc wysokość obrazu litery, którą dana czcionka przedstawia. Czcionki jednego gatunku pisma muszą posiadać bezwzględnie równy kegel. Warunek ten jest niezbędny dla utrzymania liter w równych linjach jak i łatwiejszego wzajemnego podtrzymywania się czcionek w układzie. Kiedy kegiel pisma został ustalony i na jakiej podstawie, nie wiadomo. Gutenberg drukował dwoma zasadniczemi gatunkami czcionek. Jedne wysokości naszego tekstu, były prawdopodobnie miarodawczemi przy nadawaniu nazwy czcionkom tej wysokości; Gutenberg składał niemi swój tekst. Prawdopodobnie nie powodował się Gutenberg przy odlewie tychże żadną krajową miarą. Pismem tej wielkości pisano w tym czasie powszechnie księgi religijne, szczególnie biblje i to było dla Gutenberga, jako naśladującego rękopis miarodajnem. Z biegiem jednakże czasu, kiedy zaczęły powstawać różne gatunki wysokości liter, musiała się wytworzyć potrzeba ustalenia kegla. Nastąpiło to prawdopodobnie już z początkiem 16-go wieku, gdyż z tego czasu już pochodzą nazwy poszczególnych kegli. Prawdopodobnie miarodajną przy oznaczaniu kegla była zwykle miara krajowa, w różnych stronach różna, jak to świadczy do dziś zachowany od 17-go wieku system typograficzny angielski, w którym wysokość pewnej ilości wierszy stanowi stopę angielską. Tak więc na stopę tę wchodzi 75 wierszy cycerowych, 92 korpusowych, 150 nonparelowych itd.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

i asekurację „zadrukowanego papieru“ w ilości 540 skrzyń z zakładów Waterlowa w Londynie do Gdańska, przyczem Ministerjum oświadczyło, iż ładunek będzie eskortowany przez urzędnika delegacji. Oddział domu ekspedycyjnego ofertę zgłosił i w rezultacie przewóz został dokonany w kwietniu 1921 r. Po przewiezieniu skrzyń do składów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej dokonana tu rewizja wykazała brak 4-ch wiązek po tysiąc sztuk banknotów po 1000 złotych polskich rozmaitych seryj. Jak się wkrótce wyjaśniło, kradzież została dokonana podczas przewożenia złotych z Londynu do Gdańska przez członków załogi przewożącego statku „Moscou“, marynarza Maurycego Christiansena (Duńczyka) i palacza Maksa Wilh. Bertmana (Niemca). Sprawcy ci byli sądzeni i skazani przez Sąd w Gdańsku. Od złodziei paserów odebrano ogółem 2788 sztuk tysiąco-złotówek, reszty t. j. 1212 sztuk na sumę 1 212 000 złotych nie odnaleziono.

Aczkolwiek numery nieodzyskanych banknotów były ustalone, jednak pozostająca w rozporządzeniu Skarbu emisja złotowych banknotów, nie może być w przyszłości puszczona do obiegu, gdyż niewykryte 1 212 000 złp. oczywiście do obiegu by wpłynęły.

Obliczając tedy wszystkie koszta ogólne, druk banknotów w walucie złotowej w Londynie, przewóz, kontrolę itd. prokuratorja generalna Rzeczypospolitej Polskiej, działając w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, wytoczyła powództwo przeciwko firmie ekspedycyjnej „Warszawskie Tow. Transportu i Żeglugi“ żądając zasądzenia od niej 3 miljardów 420 miljonów marek i kosztów sądowych. Przed merytorycznem osądzeniem sprawy, Prokuratorja domagała się hipotecznego zabezpieczenia powództwa na nieruchomościach firmy w Warszawie, Łodzi, Wyszogrodzie, Włocławku i majątku Grabówka w ziemi Płockiej.

Sąd Okręgowy w składzie: przewodniczącego rozprawie wice-prezesa Stankiewicza, sędziów: Bujalskiego i Chludzińskiego, zważywszy, że prośba Skarbu o zabezpieczenie powództwa nie została dostatecznie usprawiedliwiona okolicznościami, wymaganemi przez prawo, prośbę tę oddalił, a termin sprawy do merytorycznego jej rozważenia wyznaczył na d. 16 kwietnia r. b.

Echa z Niemiec.

Konkurencja niemiecka w drukarstwie wciska się wszędzie. Liczne zakłady graficzne w Anglji odebrały w ostatnim czasie od największych firm w Niemczech cyrkularze z ofertami na papier, prace drukarskie i wysełkę pocztową (z powodu niskiej waluty opłaca się wysełka listów angielskich z Niemiec do Anglji, aniżeli w Anglji samej — przyp.). Oferty zawierały o wiele niższe ceny od angielskich. Firmy niemieckie powoływały się w rzeczonych ofertach na to, że tak z Anglji jakoteż i z innych krain odebrały sporo zleceń na wykonanie druku książek szkolnych, dzieł, katalogów itp., dalej wskazywały na to, że w Niemczech wykonanie druków jest tańsze aniżeli w Anglji, bo tam, przeliczając walutę, pracownik drukarski zarabia 92½ szylinga tygodniowo, w Niemczech zaś 12 szylingów, a więc mniej niż siódmą część. Z tego powodu firmy niemieckie prace drukarskie taniej dostarczać mogą, aniżeli angielskie, tembardziej, że i papier w Niemczech jest tańszym.

Konkurencja niemiecka zaczyna się naprzykszać, staje się wprost dokuczliwą, nietylko w Anglji, lecz i w innych krajach o podatnej walucie, naprzykład w Jugosławji. Świeżo rozesłano biuletyn Targu w Zagrzebiu, polecający zwiedzenie, drukowany, adresowany i rozesłany przez pocztę — wszystko w Lipsku! (Porto wynosiło 10 mk. niem. czyli 20 halerzy

---

Dzieje sztuki drukarskiej miasta Poznania aż do roku 1815.

Opracował J. Galewski, Gniezno.

(Ciąg dalszy z Nr. 10).

W 15. stuleciu istniała w Poznaniu także drukarnia żydowska, z której w roku 1604 wyszło dzieło rabina Mardochaja Sefera Lewusza w foljancie. Do którego roku drukarnia ta istniała, nie wyśledzono.

Po śmierci Wojciecha Regulusa roku 1652 kierowała drukarnią wdowa po nim wraz z dziećmi. W roku 1655 opuścił też prasę kalendarz pod tytułem:

„Kalendarz dni świątecznych i znaków niebiańskich z podaniem biegu czasu i konstelacyi na rok Pański 1655, będący trzecim po roku przestępnym, przez Jana Kazimierza Brozena, magistra sztuk wolnych i doktora filozofii, oraz profesora matematyki przy akademii Poznańskiej i prefekta seminaryum, z wszelką starannością ku ogólnemu dobru podług merydiana Poznańskiego obliczony i drukowany w Poznaniu u wdowy i spadkobierców Wojciecha Regulusa“. (16⁰).

Wojciech Regulus-Młodujewicz, pracując przez kilka lat jako czcionkoskładacz w drukarni swego ojca, prowadził ją aż do roku 1680.

Już za czasów młodszego Jana Wolraba założył Jan Rosowski w roku 1620 drukarnię w Poznaniu. Był on niezmiernie czynnym, gdyż wydał podczas swego trzechletniego tamże pobytu około 20 książek rozmaitej treści i objętości w języku polskim i łacińskim, a w roku 1624 przeniósł się z drukarnią swą do Warszawy. Jego pierwszą pracą drukowaną w Poznaniu jest:

„Paratitla Statuti Herburtani. Authore Gregoria Czaradzki IC. Posnaniae, Typio Joannis Rosowski. Anno 1620“. (16⁰).

Do znakomitszych prac należą płody liryczne pod tytułem: „Zbiór rytmów“ Kaspra Miaskowskiego, urodzony roku 1549 z Zofji z Szelkowa, mieszkał pierwotnie w Włoszczonowie pod Gąbinem, a potem we wsi Smogorzewie, należącej do parafji Wielkiego Strzelca, gdzie się jego nagrobek znajduje. Pojął za żonę Zofję ze Szczodrowa, umarł roku 1622. Powyższe wydanie mieści w sobie pomiędzy innemi utworami następne: „Herkules Słowieński“, „Kwiatki na potrząśnienie jasłeczek nowonarodzonego Jezusa“, „Pielgrzym wielkanocny“, „Elegja pokutna“, „Łotr Dyzmas“, „Ksenia na śmierć Jana Zamojskiego“, „Pobudka do żalu“, „Waleta Włoszczanowska“. W roku 1855 wyszły na nowo w Poznaniu z życiorysem Miaskowskiego przez Jana Rymarkiewicza. Dzieło następne wyszło również z drukarni Rosowskiego:

„Pięć tomów poprawionego z Łacińskiego na Polskie przełożonego prawa Chełmińskiego ku ogólnemu pożytku wydane przez Pawła Kuszewicza. Drukowane w Poznaniu u Rosowskiego roku 1623“.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

jugosłowiańskich, gdy wysełka z Zagrzebia kosztowałaby 80 jugosłowiańskich halerzy!)

Z fabrykacji pieniędzy papierowych w Niemczech. Drukowaniem banknotów niemieckich zajętych jest 33 drukarń z drukarnią Rzeszy niemieckiej na czele, a w 12 papierniach wyrabia się potrzebny dla fabrykacji banknotów papier. Dotychczas drukowano dziennie na 45 miljardów marek banknotów. To jednakże nie wystarcza. Przez wydanie do druku nowych 50 000 markówek produkcja dzienna podwyższyła się na 60 miljardów marek i żywią nadzieję, że podwyższy się w tych dniach na 75 miljardów marek. Na tem nie koniec. Przez wydanie do druku 100 000 markówek produkcja dzienna banknotów niemieckich określona sumą 125 miljardów marek. — Tego rodzaju wzmożenie produkcji nie powiększy jednakże bynajmniej bogactwa kraju, znajdującego się na równej pochylni.

Myta grawerów i stemplarzy w Niemczech stale wzrastają. Dnia 12 lutego płaca za godzinę pracy wynosiła 1000, od dnia 19 lutego 1250, od 26 lutego 1500 mk. niem. Stowarzyszenie grawerów i stemplarzy wskazuje, że myta, które swym pracownikom daje są najwyższe w szeregu zawodów wykwalifikowanych. W zawodach, o których mowa, panuje przesilenie, zlecenia wskutek wysokich cen, pobieranych za wyroby, napływają coraz skąpiej.

Wystawa starożytnych ksiąg i rękopisów we Frankfurcie nad Menem. W „Kunstgewerbe-Museum" wystawiono na pokaz publiczny zbiór ksiąg i rękopisów starożytnych, ofiarowanych miastu przez zmarłego obywatela dra Linela. Zbiór jest nader cennym i stanie się podstawą urządzenia osobnego muzeum ksiąg i rękopisów starożytnych. Szczególną uwagę zwiedzających wystawę znawców i uczonych zwracają „manuskrypta iluminowane" z 11 i 13 stulecia, jako zaczątki sztuki pisania. Dalej widzieć można rękopisy koranu, pochodzące z 16 i 17 stulecia, stare druki nut, wreszcie księgi drukowane w 16 i 17 stuleciu w Moguncji, Norymberdze, Strassburgu, Augsburgu, Antwerpji i Paryżu.

Z chwili bieżącej

Zniesienie cła na papier gazetowy? Z Warszawy donoszą, że dnia 22 bm. byli u premjera Sikorskiego przedstawiciele prasy z Małopolski pp. Kucharski, Daszyński i Jan Dąbski, którzy przedstawili przesilenie w prasie i domagali się zniesienia, względnie zwolnienia od ceł na papier. Papier bowiem krajowy jest droższy, niż zagraniczny. Sikorski przyjął delegację życzliwie i zapowiedział urządzenie zjazdu prasowego całej Polski dla omówienia spraw państwowych i zawodowych.

„Spółka wydawnicza, sp. z o. o., Katowice. Firmę wpisano do rejestru handlowego sądu powiatowego w Katowicach, a jako jej zawiadowcę dra Wiktora Świderskiego, właściciela realności w Poznaniu. Kapitał zakładowy wynosi 50 000 marek niem. Przedmiotem przedsiębiorstwa spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wydawniczo-księgarskiego oraz podejmowanie wszelkich czynności, wchodzących w zakres wydawniczy i księgarski.

„Księgarnia Licealna", spółdzielnia z o. o., T. N. S. W., Krzemieniec. Zarząd zwołał walne zgromadzenie członków na 26 bm. o godz. 6 po poł. w sali Liceum w Krzemieńcu. Na porządku dziennym pomiędzy innemi wybór rady nadzorczej i zarządu.

„Polska Drukarnia", Sp. Akc., Białystok. Firma powiększa kapitał zakładowy o 13 500 000 mk. na 15 000 000 mk. drogą III emisji 27 000 sztuk nowych akcyj, nominalnej wartości 500 mk. każda. Cene emisyjną nowych akcyj określono na 600 mk.

Trudne położenie czasopism w Polsce z powodu zawrotnej drożyzny papieru corazto bardziej się pogarsza. Rząd w tej sprawie nie okazywał dotychczas żadnego zrozumienia, chociaż za granicą, zwłaszcza w Niemczech, bezstronnie przychodzi się w pomoc gazetom i czasopismom. U nas inaczej, niestety...

Świeżo ogłosił „Nadwiślanin", pismo dla ludu polskiego w Chełmnie, że w marcu wychodzi tylko raz tygodniowo, a dalsze losy zależą od poparcia szerszych kół obywatelskich. Wydawnictwo uskarża się szczególnie na drożyznę gazu, nadmieniając, że za oświetlenie przez 14 dni zapłacić musiało 300 000 marek.

Ceny metali w Niemczech

podane przez Deutsche-Metallhandel-A. G. w Berlinie:

Nazwa metalu	Cena za kilogram				
	1. 3.	2. 3.	5. 3.	6. 3.	7. 3.
Ołów miękki	3300	3200	3200	3100	2850
Cyna Banca	23000	23400	23400	23000	21500
Cyna 99 % hutnicza . . .	22500	22900	22900	22500	21000
Antymon 99 %	2600	2600	2600	2500	2400
Metal stereotyp.	2900	2900	2800	2800	2600
Metal do maszyn do składania	2800	2800	2700	2700	2500
Miedź.	8827	8740	8787	8764	8 15
Cynk walc.	5992	5992	5992	5992	5992

Z ruchu towarzystw

Polskie Tow. Graficzne w Poznaniu. Następne Zebranie Techniczne odbędzie się w sobotę, 24 marca rb. o godz. 7 w lokalu p. Fortuniaka, św. Marcin nr. 30. Na porządku obrad: Wykład kol. Tasiemskiego o znaczeniu literatury dla drukarstwa, wyłożenie nadesłanych prac konkursowych itp. O jak najliczniejszy udział wszystkich członków oraz gości uprasza Zarząd.

Towarzystwo urządza co czwartek o godz. 7 w lokalu posiedzeń **kurs literatury,** zastosowany ściśle do drukarstwa. Kierownikiem kursu kol. Tasiemski. Każda lekcja tego kursu potrwa godzinę. Następne pół godziny odbędzie się pod kierownictwem kol. Iczakowskiego **kurs szkicowania.** Koszty udziału w całym kursie, który potrwa prawdopodobnie 15 do 20 godzin, wynoszą 5000 marek.

Komisja Konkursowa Towarzystwa rozstrzygnęła w dniu 12 marca rb. konkurs na kartę legitymacyjną. Nadeszło razem 17 drukowanych i wyrysowanych wzorów. I. nagrodę przyznano kol. E. Wojtaszewskiemu, II. nagrodę kol. L. Iczakowskiemu, III. nagrodę kol. W. Chałupce. Komisja powyższa rozstrzygnęła również I. konkurs uczni średniego oddziału graficznego Państwowej Szkoły Dokształcającej i Rzemieślniczej w Poznaniu na kartę polecającą. Nadeszło 10 prac. I. nagrodę otrzymał uczeń Kujawa z drukarni Robotników Chrześcijańskich, II. nagrodę Antoni Pawlak z drukarni św. Wojciecha, III. nagrodę Sypniewski z drukarni Zjednoczenia Młodzieży.

Termin nadesłania prac na konkurs listownika dla Zw. Drukarzy w Poznaniu upływa 1 kwietnia rb.

PRZEGLĄD PAPIERNICZY

Organ Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu.

Z Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych.

Zeszłe zebranie Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych odbyło się 19 bm. wieczorem pod przewodnictwem p. Bartscha, który, zagaiwszy zebranie utartym zwyczajem, referował następnie o sprawie aktualnej w przedmiocie uwidocznienia cen za artykuły codziennego użytku. Sprawa uwidocznienia cen nie licuje się ze zasadą wolnego handlu. Rozporządzenie o uwidocznieniu cen za artykuły powszedniego użytku nie jest ściśle sprecyzowane, nie wymienia bowiem artykułów, o które chodzi. Województwo uważa wszystkie artykuły za przedmioty powszedniego użytku, co jednakże jest mylne.

Po przedyskutowaniu referatu zebrani postanowili zawiesić w składach swych ceny za następujące artykuły: tablice, rysiki, ołówki zwyczajne, trzonki, gumę do wycierania, zeszyty zwyczajne, koperty, papier listowy 5/5, papiery kancelaryjne i konceptowe, atrament i pióra do pisania.

Następnie informowano się w kwestji palącej usuwania żebraniny publicznej. Magistrat rozdzielać będzie właścicielom interesów tablice z odpowiednim napisem po 10 000 marek i pobierać będzie opłatę miesięczną 5000 marek. Sumy zebrane Magistrat zużytkowywać będzie na łagodzenie biedy i nędzy. Spodziewamy się, że nietylko żebranina pospolita, lecz i na cele szlachetne ustanie po składach raz na zawsze. Prócz tego kupcy papiernicy chcą popierać tanie kuchnie, które uważają za urządzenie o doniosłem znaczeniu społecznem.

Przyszłe zebranie członków odbędzie się na sali posiedzeń Związku Towarzystw Kupieckich, w gmachu Banku Przemysłowców, Poznań, Stary Rynek, w dniu 9 kwietnia o godzinie 7 wieczorem.

W końcu uchwalono cennik dla sprzedaży detalicznej, odtąd obowiązujący, jak następuje:

CENNIK

(Przedruk wzbroniony przez Stow. Polskich Kupców Papierniczych).

Papier koncept. 10 kg.	120.—	mk.
„ „ 10 „ linjow.	130.—	„
„ kancelar. 12 „	220.—	„
„ „ 12 „ kratk. i linjow.	240.—	„
„ „ 12 „ z rubryk.	300.—	„
„ kupiecki 4⁰ (20 kg.)	240.—	„
„ „ 8⁰ (20 kg.)	150.—	„
„ biletowy	120.—	„
„ „ w teczkach 5/5	500.—	„
Okładka szara lub niebieska 7 b	600.—	„
„ „ „ „ 7 a	900.—	„
Bibuła biurowa	1500.—	„
„ do filtrowania	650.—	„
„ do kwiatów kolor.	350.—	„
„ do kwiatów krepow.	2500.—	„
Papier kolorowy „glacé“	360.—	„
„ srebrny lub złoty	450.—	„
„ pergaminowy 75×100	650.—	„
„ pergaminowy do konserw.	1000.—	„
Papier do pakowania ark. 70×100	800.—	mk.
„ w rolkach metr b	800.—	„
Zeszyty po 4 ark. czyli 16 kart	650.—	„
„ dzienniki 5 ark.	750.—	„
„ do stenografji	650.—	„
„ do nut	1000.—	„
„ do zadań 4⁰	—.—	„
Zeszyciki 8⁰ linjow. 2 arkusze	750.—	„
„ 8⁰ linjow. 4 arkusze	—.—	„
Zeszyty do rysunków 12 kart	1800.—	„
„ do rysunków	—.—	„
Bloki do rysunków szare	1100.—	„
„ do rysunków białe	2200.—	„
Okładki do zeszytów (cienkie)	—.—	„
Etykiety do zeszytów niegum.	—.—	„
„ do zeszytów gumow. białe	30.—	„
Ołówki czarne najt. (Majewskiego)	675.—	„
„ czarne Dessin	725.—	„
„ czarne lepsze niem. AWF.	750.—	„
„ nieb. lub czerw. (białe trzonki)	1400.—	„
„ kopijne tańsze (fiol. drzewo)	1650.—	„
„ kopijne Boruta lepsze	1800.—	„
„ kopijne Castell (Koh-i-noor)	4500.—	„
Węgle do rysunków Janus	900.—	„
Rysiki tanie	100.—	„
„ (białe) mleczne	120.—	„
Tablice na 5 linji	4000.—	„
„ na 6 linji	4500.—	„
„ na 7 linji	5500.—	„
Kredki pastel. 6 szt.	1000.—	„
„ pastel. 12 szt.	1600.—	„
Farbki w kaw. „Iskry“ okr.	650.—	„
„ w kaw. „Iskry“ srebr. i złot.	2400.—	„
Gumy prawdz.	200.—	„
„	150.—	„
Pióra szkolne nr. 45-61	100.—	„
„ 0,75	125.—	„
„ Bremeńskie	180.—	„
„ z kulką	180.—	„
„ „Ly“ i ścięte	180.—	„
„ do ronda	180.—	„
Koperty kupieckie kolorowe	70.—	„
„ kupieckie białe	120.—	„
„ biletowe białe	90.—	„
„ urzędowe 1/2	70.—	„
„ do akt długie	220.—	„
Formularze rach. 1/4 ark.	80.—	„
„ rach. foljo jednostronne	180.—	„
„ do kasy chorych	60.—	„
„ odmeldowań policyjn.	50.—	„
Listy przewozowe	90.—	„
„ „ pospieszne	90.—	„
Papier do nut 12 i 16 linj.	400.—	„
Pocztówki blanko	45, 55.—	„
Telegramy Kościuszkowskie	500.—	„
Tel. Tow. Czyt. Ludow. i Czyt. dla Kob.	500.—	„
Karty do gry 32 l.	7500.—	„
„ do gry 52 l.	12500.—	„

Karty z widokami Poznania	150, 200.—	mk.
„ artystyczne	300, 500 —	„
Trzonki (najtańsze)	200.—	„
Papier gumowy w rolkach	200.—	„
Teki do listów (registratory) 4^0 z futerałem	16000.—	„
„ do listów (registratory) 2^0 z futerałem	20000.—	„
Skorowidze do tek	2200.—	„
Skoroszyty foljo 8 cm.	2000.—	„
Dziurkacze	16500.—	„
Kalka do maszyny 2^0	od 200.—	„
„ ołówkowa w arkuszach	300.—	„
Spinki do listów małe	2000.—	„
„ do listów większe	2200.—	„
Pineski I	2400.—	„
„ II.	2800.—	„
„ III.	3100.—	„
Poduszeczki do stempli 0	4500.—	„
„ do stempli I.	6500.—	„
„ do stempli II.	10000 —	„
Lak czerwony do listów funt	32000.—	„
Lak do pakowania laska	2200.—	„
Kolebacze $7\,^1/_2$ ctm.	2200.—	„
Atrament bankowy Leszczyńskiego $^1/_1$	20000.—	„
„ „ „ $^1/_2$	12500.—	„
„ „ „ $^1/_4$	8000 —	„
„ „ „ $^1/_8$	4800.—	„
„ „ „ $^1/_{16}$	3000.—	„
„ „ „ $^1/_{32}$	2000.—	„
Atrament kopjowy Leszczyńskiego $^1/_1$	27000.—	„
„ „ „ $^1/_2$	15000.—	„
„ „ „ $^1/_4$	9000 —	„
„ „ „ $^1/_8$	6000.—	„
„ „ „ $^1/_{16}$	3600.—	„
„ „ „ $^1/_{32}$	2200.—	„
Atrament Herolda $^1/_1$	18000.—	„
„ „ $^1/_2$	11000.—	„
„ „ $^1/_4$	6500.—	„
„ „ $^1/_8$	4200.—	„
„ „ $^1/_{16}$	3000.—	„
„ „ $^1/_{32}$	2000.—	„
Tusz do rysowania czarny płynny	2000.—	„
„ do rysowania kolorowy płynny	2600.—	„
„ do stempli czerw.	4800.—	„
Flirt Salonowy	3000.—	„
Kreda 12 szt.	1200.—	„
Agendy „Pol" małe	5000.—	„
Agendy „Pol" duże	6000.—	„
Albumy miasta Poznania	2500.—	„

Z rynku papierniczego

Holandja. Popyt krajowy i zagraniczny na tekturę wyrabianą z słomy, jak donoszą, ożywił się tak dalece, że wszystkie papiernie, o ile obfitują w zapas słomy, pracują na schwał. Cztery papiernie jednakże stanęły wskutek braku słomy, a czy innym zapas starczy do przyszłych żniw, to rzecz wątpliwa. Za doskonałą tekturę wyrabianą z słomy, płacą obecnie 110 do 115 guldenów za tonnę cif Tamiza.

Danja. Import duński wynosił 1922 r. względnie 1921 r. centnarów podwójnych: włókna drzewnego, suchego 17 560 (17 398), wilgotnego 239 126 (104 852); błonnika roślinnego, suchego 109 339 (33 333), wilgotnego 86 158 (39 651); tektury asfaltowej i smołowcowej 11 187 (11 255), papieru asfaltowego i smołowcowego 2120 (1190); tektury surowej na wyrób papy dachowej 26 869 (12 666), zwykłej papy 61 109 (35 925); zwykłego papieru pakowego 7958 (5498); papieru gazetowego 86 845 (63 892); tektury falistej i gładzonej itp. 4136 (4746); papieru i kartonu kolorowanego 614 (284); zwykłego papieru niekolorowanego, wyszczególnionego w taryfie pod nr. 211: 169 025 (93 262); tapet 1692 (1211); papieru i kartonu kolorowego, bez wzoru 1147 (878), tego samego w wzorach lub w kilku kolorach 3388 (2723); — farb anilinowych i alicarynowych 3387 (1990); żywicy 18 719 (9872) centnarów podwójnych. — Kazeiny duńskiej wywieziono w tych okresach 234 (81) tonn.

Austrja. W stosunku do stycznia br. popyt na papiery zmalał w lutym. Główną przyczyną tego zjawiska, jak donoszą z Wiednia, jest ograniczenie produkcji i ruchu handlowego w wszystkich dziedzinach przemysłu austrjackiego. Widoki na przyszłość przedstawiają się ponuro, tembardziej, że na rynku zbytu wszechświatowego przemysł papierniczy austrjacki ma do walczenia z konkurencją czechosłowackiego i niemieckiego przemysłu papierniczego. Handel z Polską nie ożywił się. Zagrożony zastojem przemysł czechosłowacki czyni co może by utrzymać papiernie w pełnym ruchu i sprzedaje papier, aby handel szedł, często nawet poniżej własnych kosztów wytwórczych. Stąd zdarza się, że niektóre gatunki papierów czechosłowackich, sprowadzane do Austrji, są tańsze od wyrabianych w kraju. — Zbyt na rynku wszechświatowym to kwestja ceny za towar, nic więcej.

Stabilizacja korony austrjackiej, datująca od pięciu miesięcy, nie wpłynęła bynajmniej na zniżenie opłat za surowce i robociznę w sposób odpowiedni. Papiernie austrjackie mają coprawda wskutek zleceń zagranicznych fabrykację zamówioną na kilka tygodni, jednakowoż nie wszystkie. Niektóre papiernie ruch wytwórczy ograniczyły, kilka wstrzymało ruch zupełnie i zajęły się przebudową zakładów technicznych, odkładaną podczas konjunktury świetnej, która minęła. Klęska przemysłu papierniczego austrjackiego byłaby tem dotkliwsza, gdyby nie przybyła w sam czas pomoc Francji, która z chwilą okupowania zagłębia nad Ruhrą przestała sprowadzać papiery z Niemiec. Szczególnie produkują papiernie austrjackie na zamówienie Francji papier gazetowy rotacyjny, który w cenie konkuruje z francuskim pomimo tego, że przewóz, uniemożliwiony przez stację Kehl, odbywać się musi przez Cette lub Marsylję, co towar austrjacki podraża.

Niemcy. Wydano nowe przepisy wywozowe i dowozowe, które znacznie utrudnią handel niemiecki. Czasopisma fachowe podają z — półurzędowego źródła — następujące informacje: Francuskich i belgijskich towarów sprowadzać wogóle nie należy, również wzbroniony jest wywóz towarów do Francji i Belgji. Przez granicę francusko-belgijską (Antwerpja) towarów przesyłać nie należy. Wywóz towarów należy uskuteczniać najlepiej z miejsc Niemiec nieokupowanych, chociaż to połączone z trudnościami i większymi kosztami. — Sprzedaż towarów następować powinna tylko osobom, które dają gwarancję, że przepisy i rozporządzenia rządu niemieckiego będą respektowały i unikać będą styczności z władzami okupacyjnemi. Osobom podejrzanym o przemycanie towarów niemieckich za granicę nic sprzedawać nie należy. Również nabywcom i zastępcom firm zagranicznych sprzedawać żadnych towarów nie należy, o ile zachodzi podejrzenie, że chcą uzyskać od władz okupacyjnych jakikolwiek przywilej. Kto z władza-

mi okupacyjnemi wejdzie w kontakt, tego nazwisko zostanie publicznie ogłoszone. Kto wysela towary do Niemiec nieokupowanych, postarawszy się o zezwolenie władz okupacyjnych, zostanie ukarany przez sąd a towar ulegnie konfiskacie.

Afryka południowa. Przemysł papierniczy zaczyna się ruszać. Okładka czasopisma południowo-afrykańskiego p. t. „Journal of Industries", z listopada roku zeszłego, wykonaną była po raz pierwszy z papieru dostarczonego z papierni „Premier Paper Mills, Klip River", w Transwalu, co zapisano jako fakt o historycznej doniosłości. Do tego czasu bowiem nie znano w Afryce południowej krajowego wyrobu papieru.

Wystawa przemysłu papierniczego w Ameryce.

Z okazji zjazdu wiosennego stowarzyszeń fabrykantów papieru i wyrobów papierowych, amerykańskich hurtowników papieru oraz inżynierów papierniczych, które odbędzie się w kwietniu br. w Nowym Jorku, urządza stowarzyszenie inżynierów papierniczych wystawę przemysłu papierniczego. Wystawa odbędzie się od 9 do 14 kwietnia w gmachu Grand Central Palace.

Wystawa zapowiada się świetnie. Wszystkie trzy zwyż wymienione stowarzyszenia fachowe jako takie, członkowie tych stowarzyszeń z osobna, firmy reprezentujące przemysły pokrewne, wspomagające i zasilające przemysł papierniczy, z energją i rzutkością cechującą Amerykan północnych popierają gorliwie urządzenie wystawy. Do pomocy zarządu wystawy wybrano komitet doradczy, składający się z 23 fachowców, uznanych powag amerykańskiego przemysłu papierniczego.

Na wystawie ukażą się: gotowe papiery, surowce na wyrób papieru, chemikalje, maszyny używane w przemyśle papierniczym, papiernicze instrumenty miernicze, wreszcie wyroby papierowe wszelkiego rodzaju.

Wystawa ma cele praktyczne i idealne, torować ma przemysłowi papierniczemu drogę rozwoju dalszego, ma rozbudzić zainteresowanie kół szerokich dla krajowego przemysłu papierniczego i krzewić popyt na wyroby amerykańskie, przedniejsze i udoskonalone, wreszcie okazać publiczności w jaki sposób i przy użyciu jakich maszyn wyrabia się papier i towary papierowe. Plan wystawy opracował Hugh Baker, kierownik stowarzyszenia amerykańskich fabrykantów papieru.

Kiedyż i kto pomyśli o podobnej wystawie u nas w Polsce?

Notatki

M. Leszczyński i S-ka, Chem. Fabr. Atramentu, Sp. Akc., Warszawa. Firma donosi nam, że znacznie rozszerzyła dział produkcji taśm do maszyn piszących, na co zwracamy uwagę. Firma zwróciła szczególną uwagę na wyrób taśm hektograficznych i litograficznych. Również rozszerzono fabrykację papieru litograficznego (umdrukowego), który dotychczas w znacznej mierze sprowadzano z Niemiec. Dalej zaprowadziła firma fabrykację lakieru, koniecznie potrzebnego do kapslowania butelek. Wyroby firmy, która zalicza się do pierwszorzędnych, są cenne i znakomite. Firma ogłasza też w naszym organie, na co wszystko zwracamy uwagę.

Zmiana firmy papierniczej w Toruniu. Sąd powiatowy w Toruniu ogłasza, że firmę „Hurtownia Papieru, Wacław Szumlański" zmieniono na „Polska Dostawa Papiernicza, Wacław Szumlański, Toruń".

Antoni Bławat, skład papieru i galanteryjny, Kościerzyna. Firmę wpisano do rejestru handlowego sądu powiatowego w Kościerzynie.

August Klein, skład i oprawa obrazów, Kościerzyna. Firmę wpisano do rejestru handlowego sądu powiatowego w Kościerzynie.

Sp. Akc. Przemysł Korkowy, Wicander i S-ka. Warszawa, Nowosenatorska 9. Walne zgromadzenie akcjonarjuszów odbędzie się 20 kwietnia br. w południe. Na porządku dziennym zatwierdzenie bilansu za rok zeszły, podział zysków i pomniejsze sprawy.

Sp. Akc. Emil Kuźnicki, Fabr. Tektury Dachowej, Oświęcim. Walne zgromadzenie akcjonarjuszów odbędzie się 7 kwietnia br. o godz. 11 przedpoł. w lokalu spółki w Oświęcimiu. Na porządku dziennym zatwierdzenie bilansu i podział zysków za rok zeszły oraz pomniejsze sprawy.

Wydawnictwo amerykańsko-polskiej Izby handl.-przemysłowej w Polsce. Amerykańsko-Polska Izba handl.-przem. w Polsce przystąpiła do wydawania miesięcznika p. t. „Ameryka", którego zadaniem jest omawianie współczesnego życia ekonomicznego Ameryki tudzież podawanie praktycznych wskazówek w dziedzinie handlu z Ameryką.

Wydawnictwa Kasy Mianowskiego. Kasa Mianowskiego po pewnej przerwie wznowiła sprzedaż swych wydawnictw . W tych dniach ukazały się: dzieło ministra skarbu p. Władysława Grabskiego — „Społeczne gospodarstwo agrarne w Polsce", prof. G. Korbutta — tom III „Literatury Polskiej" (1863-1900); dr. J. Dąbrowskiego, „Władysław Jagiellończyk, monografja historyczna z życia i polityki Warneńczyka na Węgrzech"; W. Wąsika — „Sebastjan Petrycy z Pilzna, jako studjum nad dziejami filozofji w Polsce"; dr. J. M. Dobrowolskiego — „Uprawa roślin lekarskich"; Schustera i Leesa w opracowaniu p. Landau-Ziemeckiego — „Ćwiczenia praktyczne z fizyki"; wreszcie nowe wydanie „Poradnika dla Samouków" t. I.

Dla wiadomości osób prywatnych i kół zainteresowanych notujemy, iż niezależnie od sprzedaży w księgarniach Biuro Kasy otworzyło detaliczną sprzedaż własnych wydawnictw w godzinach od 1—3 po południu, codziennie, oprócz sobót, — Nowy Świat 72 (Pałac Staszica wejście od pomnika Kopernika).

O Polsko-Francuskie stosunki handlowe. Piszą nam: W stosunkach dzisiejszych ekonomicznych, zwłaszcza w dziedzinie handlu międzynarodowego, niezmiernie ważną jest sprawa nawiązania bezpośrednich stosunków między wytwórcami z jednej a odbiorcami z drugiej strony poszczególnych krajów. Stosunki przed 1914 r. zostały przez wojnę przerwane.

Międzynarodowe traktaty handlowe, zawierane przez odrodzoną Polskę z poszczególnemi państwami, ułatwiać mają zbliżenie gospodarcze między nimi a Polską. Stwarzają one odpowiednie warunki prawne, regulując przewóz, wymianę itp. towarów z jednego terytorjum do drugiego.

Międzynarodowe traktaty handlowe muszą być uzupełniane względnie realizowane za pomocą inicjatywy prywatnej. Muszą istnieć instytucje o charakterze kupieckim, mające na celu ogólne informowanie zainteresowanych o całokształcie konjunktury ekonomicznej, zachodzącej między odpowiednimi państwami — mające na celu ułatwianie nawiązania

między nimi korzystnych dla obu stron stosunków handlowych.

Dyrekcja Targu Poznańskiego powołała z inicjatywy własnej za pośrednictwem wybitnego przedsiębiorcy francuskiego p. Allarda, obecnie w Poznaniu, 3 instytucje takie w Francji, a 2 w Afryce Północnej. Są nimi reprezentacje tamtejsze III. Targu Poznańskiego: w Paryżu, p. Jarlaud, 17 rue Ernest Andri, Le Vésinet (O. et S.) — w Lyonie i w Marsylji tamtejsze Izby Handlowo-Przemysłowe — w Algierze, p. Rozee, 2 rue du Hamma — oraz w Tunisie tamtejsza Izba Handlowo-Przemysłowa.

Reprezentacje III. Targu Poznańskiego na Francję i Afrykę Północną nietylko ściągną gości tamtejszych na III. Targ Poznański, ale spełniać będą wyżej zaznaczone zadania ogólniejsze. Informacji o rynkach tamtejszych, które mogą interesować kupców i przemysłowców Polski, udzielać im będą za pośrednictwem Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, który na odwrót reprezentacje swoje informować będzie o danych z rynku polskiego, mogących interesować tamtejszy świat handlowy.

Sprawa świąt w Polsce. Ministerstwo pracy opracowuje projekt redukujący liczbę świąt z 20 na 13. Projekt taki był już w zeszłym sejmie zgłoszony. Co się tyczy Nowego Roku, 3 maja, Bożego Ciała, pierwszego dnia Bożego Narodzenia, Wielkanocy i Zielonych Świąt to dnie te uważać się będzie za bardzo uroczyste, a co do innych będą obowiązywały te same przepisy co w niedziele. O ile schodzą się 2 lub 3 dni świąteczne, wówczas sklepy mogą być otwarte do godziny 10 rano.

Bezpieczny kałamarz. Walter Wetzke w Aschersleben (Niemcy) uzyskał pod nr. 343 571 patent urzędu niemieckiego na model ulepszonego kałamarza ubezpieczonego. Kałamarz jest tak skontruowany, że obaliwszy się zamyka się samodzielnie, wskutek czego wylanie atramentu zostało uniemożliwione.

Z Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświaty Publicznej opracowało wykaz szkół całej Rzeczypospolitej Polskiej. Z wykazu tego pomiędzy innemi wynika, że absolwenci Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Bydgoszczy uprawnieni są do jednorocznej służby wojskowej.

Zniżenie wizy czechosłowackiej. Czechosłowackie ministerstwo spraw zagranicz. zarządziło, aby placówki konsularne od kupców i przemysłowców polskich, udających się do Czechosłowacji dla nawiązania stosunków handlowych, pobierały tylko połowę normalnej opłaty za wizę paszportową. — Ulga ta może być zasadniczo udzielona w tym wypadku, o ile odnośny kupiec czy przemysłowiec polski wykaże się poświadczeniem którejkolwiek czechosłowackiej Izby handlowej. — Ze względu jednakże na to, że przedłożenie poświadczenia czechosłowackiej Izby handlowej może być bardzo utrudnione, czechosłowackie placówki konsularne zostały upoważnione do pobierania połowy opłaty za wizę także i wtedy, o ile odnośny kupiec czy przemysłowiec wykaże się poświadczeniem przynależnej, a więc polskiej Izby handlowej i przemysłowej lub nawet korespondencją z firmami czechosłowackiemi.

Dowóz maszyn do pisania w Austrji był uzależniony od zezwolenia władz austrjackich. Z dniem 20. lutego zakaz ten zniesiono i wolno wywozić do Austrji nietylko maszyny do pisania, lecz także taśmy i kalkę.

Międzynarodowa wystawa w Londynie. W czasie od czerwca rb. do września, ewentualnie na dłuższy przeciąg czasu odbędzie się w Londynie wielka międzynarodowa wystawa. W biurze Izby przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy są do przejrzenia prospekty tyczące tej wystawy.

Nowa taryfa celna Stanów Zjednoczonych. W Stanach Zjednoczonych obowiązują od dnia 21 września 1922 r. nowe przepisy celne. Dlatego że przepisy te zawierają niejedne nowe postanowienia, byłoby wskazanem, aby eksporterzy z Polski do Stanów Zjednoczonych przed wysłaniem towarów zaciągneli bliższej informacyji w biurze Konsula Generalnego Stanów Zjednoczonych w Warszawie, ul. Jasna 11.

VIII Międzynarodowy Targ we Frankfurcie odbędzie się od 15 do 22 kwietnia br. Przedstawicielem targu tego w Polsce jest p. Rozenbaum w Warszawie, Jasna 8.

Czechosłowacja zrywa stosunki handlowe z Niemcami. Czasopisma fachowe w Niemczech informują swych czytelników, że parlament czechosłowacki upoważnił w dniu 14. lutego „zerwać stosunki handlowe i finansowe z państwami, które uchylają się od zobowiązań zawartych w traktacie pokojowym". Wobec tego czasopisma niemieckie zalecają swym czytelnikom wycofanie swych kapitałów z Czechosłowacji coprędzej i odradzają od płacenia zaliczek na zamówione towary. — Przy tej okazji wspominamy, że Niemcy sprowadzają z Czechosłowacji najwięcej drzewa na wyrób papieru.

Dla filatelistów. W Czechosłowacji ukaże się wkrótce specjalny katalog wszystkich krajowych znaczków pocztowych.

Towary poszukiwane

Zapytania.

(Bezpłatne dla abonentów.)

1. Kto dostarcza złoto w listkach do złocenia książek?
2. Kto wykonuje drzeworyty (klisze)?
4. Które fabryki wyrabiają bronzową i białą bibułę do pakowania w arkuszach i bobinach?
5. Które fabryki wyrabiają papier drukowy 50 gramowy oraz maszyną gładzone kartony 200 gramowe?
10. Kto dostarczy wzór kalendarza na rok 1924, zawierający dokładnie święta rzymsko-katolickie, grecko-katolickie i żydowskie?

Odpowiedzi.

9. M. Leszczyński i S-ka, Sp. Akc. Warszawa, Ogrodowa 32.

Ogłoszenia: 1/1 strona 160 000, mk., 1/2 strony 80 000, mk., 1/4 strony 40 000, mk., 1/8 strony 20 000, mk., 1/10 strony 10 000, mk. — Na stronie I okładki 100%, na stronie II, III i IV okładki 50% więcej. Dla poszukujących posad 50% opustu. Numery okazowe i dowodowe opłaca się. Ogłoszenia przyjmuje się do środy rana godziny 9-tej.

Przedpł. miesięczn. z przesyłką pod opaską 3000 mk. Numer pojedyńczy 800 mk.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 202 868. Telefon 2555. Nakładem Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu, Stary Rynek nr. 4.
Redaktor „Przeglądu Graficznego" Teodor Kryg
Redaktor „Przegl. Papiern." Fr. Wojciechowski w Poznaniu.

Drukarnia Polska T. A. w Poznaniu.